

datum	:	
onze ref	:	Brugge: Scheepsdalebrug
Uw ref	:	---

... »

Binnenkort starten de werken voor de vernieuwing van de Scheepsdalebrug te Brugge. Met dit schrijven willen we u informeren over het bijzondere historische en industrieel-archeologisch belang van de Scheepsdalebrug en aandringen op het behoud van minstens een karakteristiek deel van deze Vierendeelbrug. Het gaat immers om de oudste metalen brug van dit type die in ons land (én vermoedelijk ook in de wereld) nog bestaat. Ze is nog geklonken volgens de principes van Arthur Vierendeel, de meeste andere zijn gelast. Het betreft ook een liggerbrug aansluitend bij de oorspronkelijke principes van Vierendeel, géén boogbrug. Vermoedelijk is het ook de enige Vierendeel-draaibrug in de wereld.

Tijdens de twee wereldoorlogen werden alle traditionele Vierendeelbruggen in ons land vernield, alhoewel sommige na de oorlogshandelingen door een nieuwe vergelijkbare (doch in moderne uitvoering) brug vervangen of hersteld werden.

Arthur Vierendeel (1852-1940) was de eerste hoofdingenieur-directeur van de Provinciale Technische Dienst West-Vlaanderen (1885-1927) en hoogleraar aan de Katholieke Universiteit te Leuven (1889-1935). Vierendeelbruggen betekenden een revolutie in de metalen bruggenbouw. Ze worden gekenmerkt door liggers met verticale stijlen en stijve knooppunten maar zonder diagonalen. Dit was een revolutie in het ontwerpen en bouwen van metalen constructies - vermoedelijk de grootste vernieuwing na Eiffel. Er zijn talrijke Vierendeelbruggen gebouwd, niet alleen in ons land maar ook in Frankrijk, de Verenigde Staten, China en Japan (zie o.m.: <http://users.telenet.be/karel.roose/vierendeel/vierendeel.html>). Bekend is vooral de brug over de Schelde te Avelgem die zowel tijdens de eerste als tijdens de tweede wereldoorlog volledig vernield werd. De bouw van deze brug was een belangrijk thema in het boek van Stijn Streuvels "*De Teleurgang van de Waterhoek*".

.../...

Vlaamse Vereniging voor Industriële Archeologie vzw

Flemish Association for Industrial Archaeology - Association Flamande d'Archéologie Industrielle

Potsbus 30 - Postkantoor Stationswijk Gent- B-9000 Gent-12 - Flanders - Belgium

<http://www.vvia.be>

fax (+32)56.255173 ■ e-mail: vvia@vvia.be

■ btw nr. BE-418.554.208 ■ bankrek. KBC 462-7314161-68 ■

.../... (2)

In Vlaanderen zijn we ons jammer genoeg te weinig bewust van de rol die Vlaamse ingenieurs en uitvinders in het verleden speelden. We kennen deze geschiedenis onvoldoende en ze wordt evenmin gedoceerd in de lessen geschiedenis in het middelbaar onderwijs, terwijl studenten ingenieurswetenschap ternauwernood in contact komen met de wortels van hun beroep.

In 1989 schreef de toenmalige gouverneur, Olivier Vanneste, een lovend voorwoord in een monografie over *Arthur Vierendeel* uitgegeven door het Provinciebestuur van West-Vlaanderen en de K.U.Leuven. Hij had het over een markante figuur die in de wetenschappelijke, universitaire en industriële middens bekend is om zijn gedurfde, maar gefundeerde en vernieuwende ideeën en die een bijzondere plaats inneemt in de geschiedenis van de Provincie West-Vlaanderen.

We verzetten ons niet tegen het bouwen van een nieuwe brug, maar we vinden het bijzonder betreuenswaardig dat van bij de start van dit project geen aandacht besteed werd aan de erfgoedwaarde van deze brug. Deze was nochtans uit verschillende bronnen en documenten bekend, jammer genoeg blijkbaar niet bij de verschillende diensten en instellingen die bij het ontwerp betrokken waren, ofwel hielden deze daar geen rekening mee.

Toch lijkt het ons op dit ogenblik nog mogelijk om relevante delen van de brug voor het nageslacht te behouden en er een nieuwe functie aan te geven.

We vragen U daarom om een inspanning te leveren opdat de brug niet onmiddellijk na demontage zou verschroot worden, maar dat een tijd zou besteed worden aan het zoeken naar alternatieven. We verwijzen in dit verband naar de z.g. 'Wafelijzerbrug' in Mechelen die na de verwijdering ervan tijdelijk gestockeerd werd in afwachting van een alternatief. Ook in het buitenland bestaan verschillende voorbeelden van bruggen die omwille van hun historische waarde verplaatst werden.

Mocht na onderzoek uiteindelijk blijken dat het overbrengen van de brug naar een andere locatie niet haalbaar is, dan zouden we er voor willen pleiten om minstens een deel van de metalen structuur van de Scheepsdalebrug te redden en bij voorkeur in de buurt van de nieuwe brug als symbolisch monument op te stellen. Een ander deel (bv. een ligger) zou o.i. kunnen opgesteld worden aan de gebouwen van de afdeling burgerlijke bouwkunde van de K.U.Leuven als hommage aan de jarenlange taak die Vierendeel aan de K.U. Leuven vervulde. Representatieve onderdelen zijn bv. een ligger (één zijkant), twee verticale stijlen met hun knooppunten, of het draaipunt van deze brug met de bijbehorende opstand..

.../...

Vlaamse Vereniging voor Industriële Archeologie vzw

Flemish Association for Industrial Archaeology - Association Flamande d'Archéologie Industrielle

Potsbus 30 - Postkantoor Stationswijk Gent- B-9000 Gent-12 - Flanders - Belgium

<http://www.vvia.be>

fax (+32)56.255173 ■ e-mail: vvia@vvia.be

■ btw nr. BE-418.554.208 ■ bankrek. KBC 462-7314161-68 ■

.../... (3)

Het zou spijtig zijn moest dit waardevol voorbeeld van ingenieuze bruggenbouw volledig verschroot worden en reddeloos verloren gaan voor de volgende generaties. Daarom dringen we erop aan dat alle betrokken instanties alsnog een oplossing zoeken.

Onze vereniging is bereid hieraan op een positieve wijze mee te werken.

Met bijzondere achting,

Adriaan Linters,
project-coördinator

Vredelaan 72
B-8500 Kortrijk
alinters@conservare.be
GSM 0496.377791, fax 056.255173

Vlaamse Vereniging voor Industriële Archeologie vzw
Flemish Association for Industrial Archaeology - Association Flamande d'Archéologie Industrielle
Potsbus 30 - Postkantoor Stationswijk Gent- B-9000 Gent-12 - Flanders - Belgium

<http://www.vvia.be>
fax (+32)56.255173 ■ e-mail: vvia@vvia.be

■ btw nr. BE-418.554.208 ■ bankrek. KBC 462-7314161-68 ■